

Information från möte med kommittén för sockermarknaden och expertgruppen för sockermarknadens framtid den 25 februari 2016

Sammanfattning:

- **Tight marknadsbalans i EU vid utgången av 2015/16 men ännu ingen effekt på priset**
- **Diskussion om en delegerad akt som ska göra det tillåtet att avtala om marknadstillägg i branschavtalet**
- **Ännu en diskussion om marknadsbevakningen efter 2017.**

Kommittén

1,2 Marknadssituationen

Den senaste veckor har priserna åter vänt uppåt och gick under tisdagen upp hela 9 %. Till största delen beror prisökningarna på att flera färska prognoser ökat på sin förväntningar om kommande produktionsunderskott. En annan faktor bakom prissänkningarna var att marsterminen löpte ut vilket gav en naturlig ökning i handeln.

EU-marknaden

De genomsnittliga sockerpriserna i EU gick upp till 427 euro per ton i december och industrisocket kostade samtidigt 334 euro per ton. För socker från ACP-länderna fick man i genomsnitt betala 447 euro per ton i december. Socker från ACP-länderna består både av socker för vidare raffinering som har ett lågt pris och av råsocker av mera specialsortiment för direkt konsumtion och detta kostar upp emot 6-700 euro per ton.

Så långt under marknadsåret har vi ganska stora sockerlager i EU.

Importen av socker till EU är mindre än tidigare och fortfarande kommer inte något socker in på Brasiliens del av CXL-kvoten. Kommissionen har fått uppgifter om att det ska komma socker från BRA. Men detta är ännu inte formaliserat i licensansökningar.

Även import av socker från EPA/EBA minskar eftersom dessa länder haft problem med torka. Ingen import kommer från Brasilien på CXL. Ukrainakvoten fullt utnyttjad redan. Moldavienkvoten existerar inte längre som tullfri kvot utan är en annan form med ett tak EU kan häva preferenstillgången för Moldavien när kvoten fylls.

Isoglukosproduktionen ligger på 135 000 ton vilket är i linje med föregående år. I den första delen av ansökningar om licens för utomkvotsexport fick de sökande företagen 33 % tilldelning medan andra omgången endast hade 84 % tilldelning vilket visar på mindre efterfrågan. Utnyttjandet av importkvoten för socker till den kemiska och tekniska industrin är fortfarande mycket litet.

3. Delegerad akt om avtalen mellan sockerbetsodlare och producenter

Den föreslagna akten (presenteras som ett "non-paper") ska ändra bilaga X till den gemensamma marknadsordningen 1308/2013. Bilagan hanterar köpevillkor för sockerbetor. Förslagen innebär att det som ligger i bilaga XI som en punkt 4j återinförs i bilaga X (som gäller efter 2017) som en punkt 5. Punkten ger fortsatt möjlighet att avtala om hur skillnaden mellan referenspris och vitsockerpris ska påverka betpriset.

KOM har interna diskussioner men dessa har endast påbörjats och nu vill man ha MS synpunkter. DG Comp är med under mötet för att bevaka diskussionen.

KOM redogjorde för förslaget. Om reglerna inte justeras i den delegerade akten (DA) så gäller de nationella konkurrenslagarna och den värddelning DA berör får inte ske i branschavtalen. Om betodlarna i ett sådant läge tycker de får en för svag ställning kan de vända sig till de nationella konkurrensmyndigheterna som kan ta emot klagomål. Både sektor och myndigheter vill ha en klar lagbas och detta snart eftersom man snart ska avtala om pris för de betor som ska säljas under reglerna i Bilaga X.

KOM noterar också att värdefördelning mellan odlare och sockerproducenter är vanliga. Ofta är odlarna organiserade i kooperativ. KOM menar att DA ska ge säkerhet och bara vara en frivillig del i avtalet. KOM har inte för avsikt att försämra konkurrensläget i sektorn.

I förslaget hänvisas till baspriset och något MS undrar vad det är. KOM svarar att de inte lägger sig i hur de förhandlas.

KOM ber MS observera att DA sätter bara konkurrensreglerna ur spel om parterna kommer överens om värddelning och att inget referenspris kommer att anges i DA.

Ett medlemsland tycker att förslaget passar bra med pågående diskussioner i råd och parlament om rättvis fördelning i livsmedelskedjan. Förtydliga om sockerpris eller betpris avses med baspris. MS har också erfarenhet av att parterna inte kommer överens och vill ha beskrivet MS rättigheter att ingripa vid svårigheter att teckna avtal. En MS vill peka på hur det gick med mjölkkvoterna.

De allra flesta länderna uttalade stöd till förslaget med undantag för några som inte haft tid att sätta sig in i ärendet. Några MS vill ha tvingande klausul medan andra stöder förslaget i att värddelningen ska vara frivillig.

MS tar upp frågan om vad akten kommer att innebära i praktiken. Flera MS oroar sig för konkurrensreglerna och ska konsultera nationella konkurrensmyndigheterna.

KOM försöker vara snabba och bör fatta beslut i maj.

DG Comp (Kommissionen konkurrensdirektorat) tycker att det är bra att man ger guidning till sektorn i DA. Sektorn är i snabb omvandling och DG Comp menar att konkurrensreglerna, om denna DA antas, sätts åt sidan för de frågor DA omfattar.

4. Övriga frågor:

Kroatien vill ha uppskov med fyra månader för att göra sig av med sitt sockeröverskott. KOM föreslår att Kroatien får anstånd vilket innebär att vi måste förlänga vissa deadlines i förordningen. Frågan kommer upp för röstning på horisontella tredje mars.

Expertgruppen om framtiden för EUs sockermarknad

Det här var det fjärde mötet i expertgruppen.

1. Marknadsprognos för socker på medellång sikt

Kopplade stöd på olika håll i EU stoppar upp arealminskningarna i EU13. Prognosen visar en liten arealminskning i EU15 på grund av fortsatt koncentration till mera högavkastande arealer. Skördarna per hektar ökar också. KOM tror att betor är en av de grödor som ökar mest i skörd under de kommande 10 åren. Kommissionen tror på 5 % mer vitsockerproduktion i EU och att import minskar när EU:s pris närmar sig världsmarknadspriset. Kommissionen ser också en liten ökning av export av kvalitetssocker till närbelägna underskottsområden.

Kommissionen ser en minskande konsumtion som beror på både på hälsotrender och på att isoglukos tar marknadsandelar upp till ca 12 %. En minskad andel av EU-betorna går till biobränsle.

KOM föreslog ett möte tillsammans med den sk civil dialogue- gruppen som omfattar olika intressenter i socker sektorn. Flera länder gillade förslaget och tyckte att det kunde läggas i samband med ISO-seminariet.

3. Presentation om etanolmarknaden i EU

Xavier Astolfi CEO på Chrystal Union (FR) höll en presentation om EU:s etanolmarknad och dess potential. (Det finns en kort sammanfattning vid intresse hos marie.tornquist@jordbruksverket.se)

3. Sockerregleringen efter 2017

Till viss del ska reglerna delas upp mellan sockerkommittén och horisontella kommittén. KOM delar upp diskussionen på handel, definitioner och prisrapporter mm.

Handel

Krav på licenser ska tas bort 2017 förutom licenser flera av de kvoter som finns för reducerad tull (TRQ).

Många medlemsstater lämnar inte uppgifter om Aktiv Förädling vilket gör uppgifterna ganska värdelösa.

Beräkning av tilläggstullar ska baseras på art 182 i 1308/2013 men då detta arbete inte påbörjats i den horisontella kommittén så bör den hanteras i sockerkommittén. KOM lovar enkelhet i förslaget. Tilläggstullar för melass är suspenderade. Tullar på produkter med sockerinhåll kan tas över av Taxaud och 16/2 fördes en första diskussion på Custom Codes kommitté. Kan man uppdatera sockerinhållet i olika produkter. Mera moderna metoder för att mäta sockerinhåll.

Flera länder intog liksom vid tidigare expertgrupp ställningen att så mycket som möjligt av regler bör behållas eftersom socker är en så känslig vara.

KOM påminde om att endast en mycket liten del av sockret importeras till full tull och tilläggstullarna skulle därför bara röra en liten del av importen.

Definitionerna

KOM menade att definitionerna finns främst till för att göra balansen. Vill börja diskussion om med detaljerade frågor i kommittén. Flera MS vill se förenklingar. Något medlemsland menar att rapportkrav måste baseras på EU-regler då det skulle vara mycket svårt att få in sådana rapportkrav i nationell lagstiftning.

KOM brottas med svårigheter att hitta stöd för sanktioner.

Prisbevakning, lagerbevakning mm.

Angående prisrapporter på isoglukos så finns det problem med att företagen är så få. Ett av förslagen menar att man ska bara rapportera på 53 %-ig isoglukos – denna produceras bara av två länder.

Samma ståndpunkter som framfördes på expertgruppen 29/10 fördes fram.

Ett medlemsland frågade om (i ett scenario då man även övervakar betpriser) det inte är möjligt att använda de rapporter som ändå måste samlas in av Eurostat. Man frågade också hur priserna skulle samlas in då baspriserna ju troligen inte återfinns i branschavtalen efter

2017. KOM menar att Eurostat har för dålig kvalitet på betpriserna men tillstod att insamlingen av betpriser blir ganska komplicerad 2017. Betpriserna måste samlas in från både leveranskontrakten plus resultat av eventuell tillägg både som kan vara angivna både i leveranskontrakt och branschavtal när de går att räkna ut. Utdelning till kooperativa ägare kanske aldrig kommer med.